

Nogmaals de „Emmausgangers”

Oordeel

van een deskundige

In verband met de mededeeling als zou o.a. het beroemde, aan Johannes Vermeer toegeschreven, schilderij „De Emmausgangers” een vervalsching zijn, heeft een redacteur van A.N.P.-Aneta een onderhoud gehad met den schilderijenrestaurateur Van Boheme te 's-Gravenhage. Deze deskundige bleek het schilderij, dat tot de belangrijkste stukken van Boymans behoort, zeer goed te kennen en eveneens iets te kunnen vertellen over de herkomst van dit werk.

Het schilderij behoorde destijds aan een Nederlandsche familie, die in Frankrijk verblijf hield. In 1937 bood deze familie het schilderij te koop aan en werd dr. A. Bredius, een der bekendste Rembrandtkenners ter wereld, door den notaris van de eigenaars hiervan verwittigd. Dr. Bredius toonde reeds direct groote belangstelling voor het werk, doch meende geen stappen te mogen doen, alvorens overleg te hebben gepleegd met deskundigen, wier meeningen echter uiteenliepen. Tot aankoop voor de collectie van het Museum Boymans werd nochtans besloten, hetgeen echter alleen mogelijk was, nadat verscheidene Rotterdamsche ingezetenen het museum financieelen steun hadden verleend.

Het kunstwerk verkeerde in een tamelijk slechten toestand en het bleek noodzakelijk het te verdoeken. Dit moeilijke werk werd op uitmuntende wijze uitgevoerd door den restaurateur van het museum, den heer Luytwieler.

Noch de restaurateur, noch andere deskundigen, waaronder onze zeggeman, de heer Van Boheme, hebben ooit getwijfeld aan de echtheid van het schilderij.

Indien het een „jong” schilderstuk zou zijn geweest, had dit, volgens hen, bij het verdoeken moeten blijken.

De heer Van Boheme meent, dat, wanneer na een grondig onderzoek mocht blijken, dat het schilderij een vervalsching zou zijn, welke vervaardig is door Han van Meegeren, men den vervalscher niet alleen een uiterst bekwaam schilder zou moeten noemen, doch bovendien zou moeten constateren, dat hij een geniaal vervalscher is.

Zooals men zich zal herinneren,

was Han van Meegeren voor den oorlog betrokken in een vervalsching van een aan Frans Hals toegeschreven schilderij.

Valsch of echt?

Is het inderdaad mogelijk een schilderij te maken, dat slechts enkele jaren oud is en toch als een oude meester kan worden gezien?

De heer M. van Dantzig te Amsterdam, die bekendheid heeft verworven in de kunstwereld door zijn studies over schilderijenvervalschingen beantwoordt deze vraag bevestigend.

Een geraffineerd en intelligent vervalscher zei hij, kan verfsoorten samenstellen, die zoo snel verharden en daarna krakkelures aanbrengeu, dat na verloop van hoogstens twee jaren het schilderij langs fysiek-chemischen weg niet meer als „jong” is te herkennen.

Een andere kwestie is echter — aldus de heer Van Dantzig — dat men een vervalscht schilderij vrijwel steeds psychologische fouten zal aantreffen, terwijl voorts een vervalsching vrijwel nooit een werkelijk kunstwerk zal zijn. Wil men dus een schilderij op zijn echtheid toetsen, dan dient men er in de eerste plaats de kunstwaarde van te bepalen en vervolgens het werk te vergelijken met andere werken van denzelfden meester, terwille van de psychologische waarden.

Het is zeer wel mogelijk, dat een schilder, zoowel den zgn. fijnen stijl beheerscht als den zgn. groven stijl. Hiervan zijn voorbeelden te over; echter men zal dit steeds in zijn andere werk terug kunnen vinden en dit geldt ook voor een vervalscher.

Dat de al of niet echtheid van een schilderij bij een eventueele restauratie, met name bij verdoeken, zou moeten blijken, ontkende de heer Van Dantzig stellig, voorop gezet natuurlijk, dat de vervalscher zijn „vak” verstaat.

Het probleem der vervalschte Vermeers is hiermede niet nader bij zijn oplossing gebracht. Het door de justitie ingestelde onderzoek, vindt voortgang en zal vermoedelijk de oplossing brengen.

Hangende het onderzoek zijn verdere publicaties ongewenscht te achten, naar men ons thans mededeelde. Te zijner tijd zal echter een uitvoerige publicatie over deze thans nog mysterieuze affaire verschijnen, daar, naar men ons verzekerde, het geenszins in de bedoeling der betrokkenen ligt deze kwestie, hoe zeer zij ook schade zou kunnen berokkenen aan het nationaal en particulier kunstbezit, in den doofpot te doen verhuizen.